

Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Серпень 2023 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 47
Департамент статистики та звітності

Головне

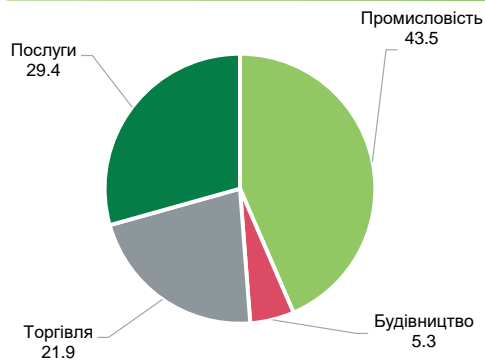
Бізнес другий місяць поспіль стримано оцінив поточні результати своєї діяльності в найближчій перспективі, однак у серпні очікування пом'якшилися: **Індекс очікувань ділової активності (ІОДА)** наблизився до нейтрального рівня і становив **49.3** (у липні – 48.8).

- Збереження значних безпекових ризиків, обмеження експортної логістики та скорочення обсягу експорту продукції, нові руйнування інфраструктурних об'єктів, підвищення цін на пальне, повільне відновлення ринку праці стримують економічну активність підприємств.
- Підприємства торгівлі та будівництва зберегли позитивні очікування результатів своєї діяльності завдяки поліпшенню інфляційних і курсових очікувань, поживленню внутрішнього попиту, бюджетному фінансуванню на будівництво та відновлення житла/інфраструктури, а також сприятливому сезонному фактору.
- Оцінки підприємств промисловості та сфери послуг залишилися нижче нейтрального рівня, незважаючи на поліпшення очікувань щодо обсягу виготовленої продукції/наданих послуг і обсягу послуг у процесі виконання.
- Попри пом'якшення прогнозів частини респондентів збереглися очікування щодо зростання закупівельних цін, а також цін/тарифів на власну продукцію/послуги.
- Оцінки щодо зайнятості залишаються стриманими. Збільшення кількості працівників очікують лише підприємства торгівлі. Натомість керівники будівельних підприємств не очікують змін, а респонденти промисловості та сфери послуг налаштовані на скорочення персоналу.

НБУ публікує результати щомісячного опитування в форматі «Відкриті дані». Інформація доступна за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/open-data/api-dev>

Паспорт вибірки

Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

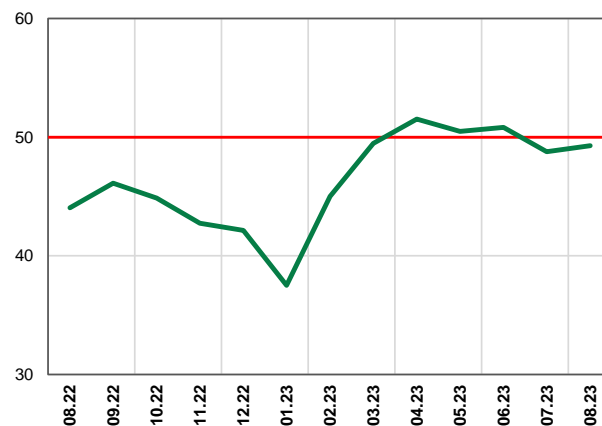
Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- Час проведення опитування: 03 – 23 серпня 2023 року
- Опитано всього: 494 підприємства
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у серпні порівняно з липнем

Сектор	Вагова структура для розрахунку ІОДА, %	Дифузійний індекс (секторальний)		
		Липень 2023	Серпень 2023	Зміна м/м
Промисловість	36.8	48.2	48.8	0.7
Будівництво	2.5	51.3	51.0	-0.3
Торівля	25.2	51.6	52.5	0.9
Послуги	35.5	47.3	47.3	0.0
Загалом	100.0	ІОДА (в цілому по Україні)		
		48.8	49.3	0.5

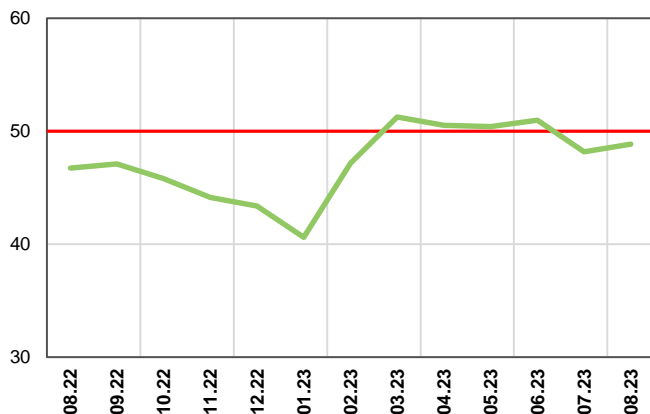
Індекс очікування ділової активності

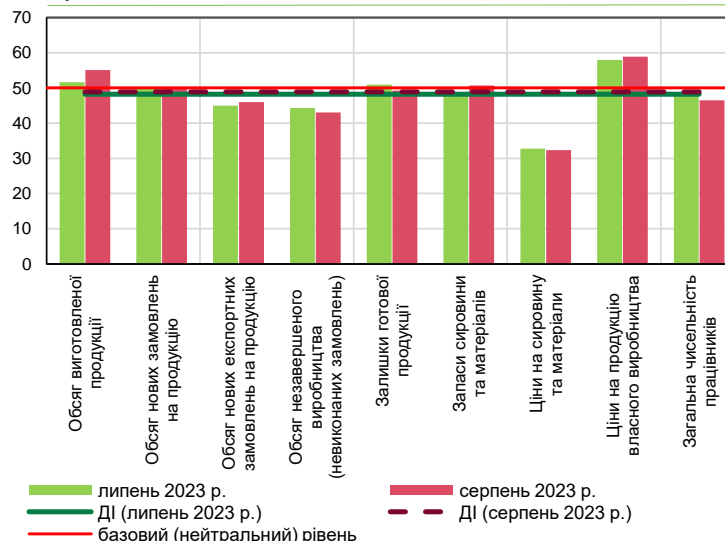
В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлень

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств промисловості

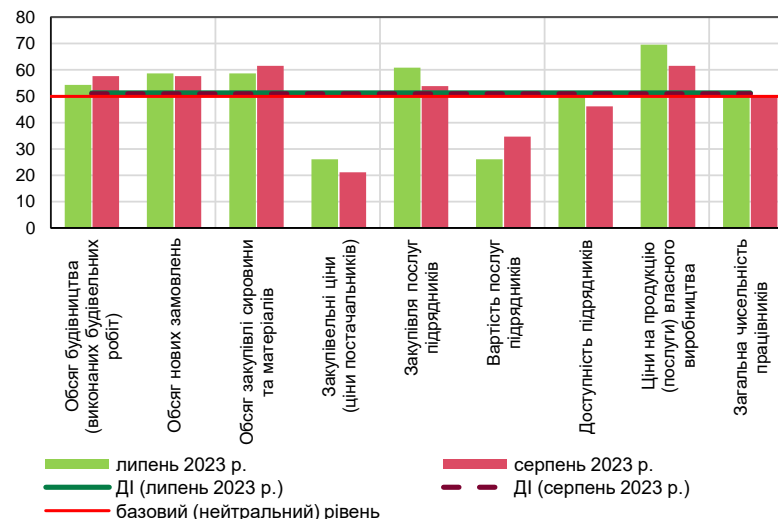
- Підприємства промисловості другий місяць поспіль стримано оцінили свої економічні результати у найближчій перспективі, зважаючи на порушення логістики, скорочення експортних можливостей та здорожчання пального: **ДІ сектору становив 48.8** (у липні – 48.2).
- Респонденти впевненіше очікували зростання обсягу виготовленої продукції, а також налаштовані на зростання запасів сировини та матеріалів, обсягу нових замовлень на продукцію: ДІ – 55.1, 50.7 і 50.2 відповідно (у липні – 51.6, 48.2 і 50.0). Одночасно поліпшились очікування щодо залишків готової продукції: ДІ – 49.3 (у липні – 50.9).
- Натомість підприємства сектору продовжують очікувати зменшення обсягів нових експортних замовлень і погіршили свої оцінки щодо обсягів незавершеного виробництва (невиконаних замовлень): ДІ – 46.0 і 43.0 відповідно (у липні – 45.0 і 44.3 відповідно).
- Підприємства прогнозують незначне підвищення цін на продукцію власного виробництва на тлі помірних очікувань щодо зростання цін на сировину та матеріали: ДІ – 58.8 і 32.3 відповідно (у липні – 58.0 і 32.7).
- Посилилися очікування щодо скорочення загальної чисельності працівників: ДІ – 46.5 (у липні – 48.0).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

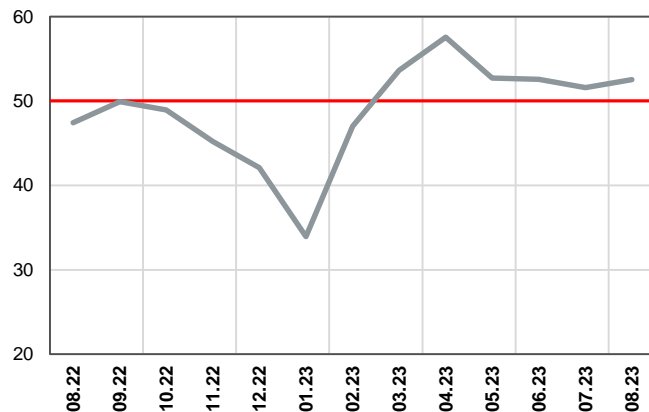
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств будівництва

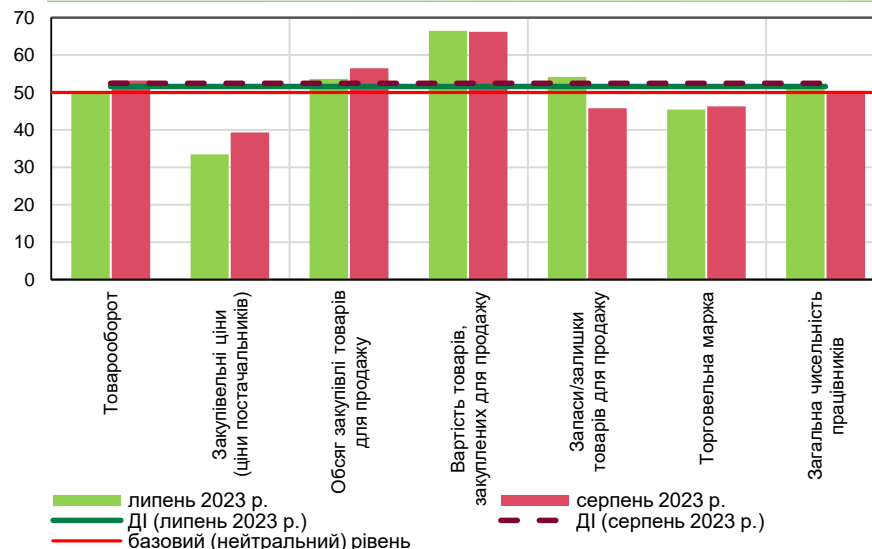
- Налагодження виробництва будматеріалів, бюджетне фінансування на будівництво та відновлення житла/інфраструктури, а також сезонний фактор вплинули на збереження позитивних оцінок підприємств будівництва щодо результатів своєї діяльності **четвертий місяць поспіль: у серпні ДІ – 51.0** (у липні – 51.3).
- Як і в попередні місяці, респонденти очікували зростання обсягу будівництва, обсягу нових замовлень, а також обсягу закупівлі сировини та матеріалів: ДІ – 57.7, 57.7 і 61.5 відповідно (у липні – 54.3, 58.7 і 58.7 відповідно). Послабилися очікування щодо зростання закупівлі послуг підрядників, а також вартості послуг підрядників: ДІ – 53.8 і 34.6 відповідно (у липні – 60.9 і 26.1).
- На тлі очікуваного підвищення цін постачальників, будівельники прогнозували нижчі темпи зростання продукції власного виробництва: ДІ – 21.2 і 61.5 відповідно (у липні – 26.1 і 69.6).
- Погіршилися оцінки респондентів щодо доступності підрядників: ДІ – 46.2 (у липні – 50.0).
- Другий місяць поспіль керівники підприємств сектору не планують змін загальної чисельності працівників: ДІ – 50.0.

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

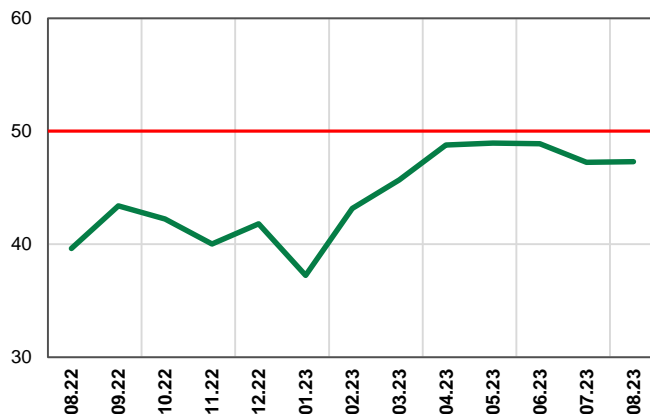
Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств торгівлі

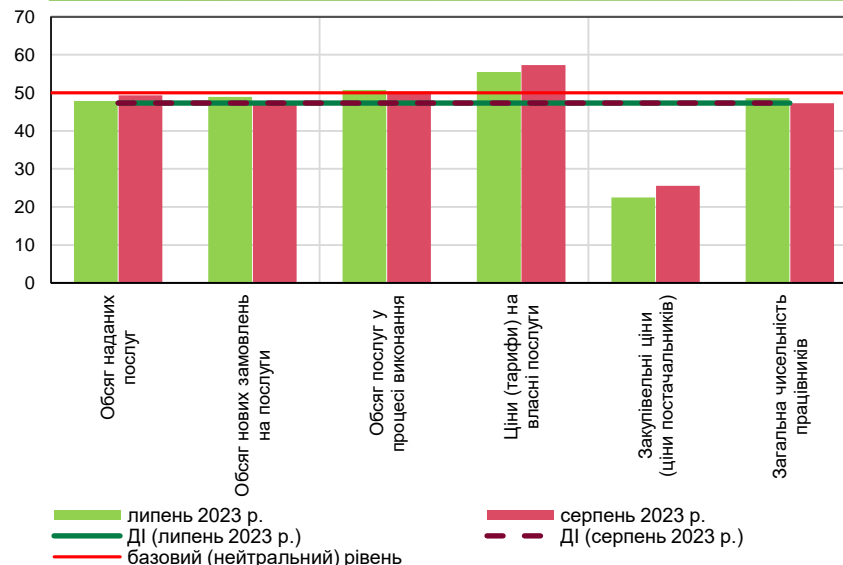
- Підприємства торгівлі шостий місяць поспіль позитивно оцінюють результати своєї діяльності завдяки сталому внутрішньому попиту в умовах стабільного функціонування енергосистеми, поліпшенню інфляційних і курсових очікувань. У серпні ДІ сектору становив 52.5 (у липні – 51.6).
- Очікувалося подальше збільшення обсягів товарообороту та обсягів закупівлі товарів для продажу: ДІ – 53.2 і 56.5 відповідно (у липні – 50.5 і 53.7 відповідно).
- Респонденти сектору зберегли прогнози щодо зростання вартості товарів, закуплених для продажу, на тлі послаблення оцінок щодо зростання закупівельних цін: ДІ – 66.2 і 39.4 відповідно (у липні – 66.5 і 33.5).
- Значно поліпшилися оцінки запасів/залишків товарів для продажу: ДІ – 45.8 (у липні – 54.1).
- Респонденти все ще налаштовані на зниження торговельної маржі: ДІ – 46.3 (у липні – 45.4).
- Другий місяць поспіль підприємства торгівлі залишаються єдиним сектором економіки, де очікується збільшення чисельності працівників: ДІ – 50.5 (у липні – 50.9).

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств сфери послуг

- Підприємства сфери послуг четвертий місяць поспіль залишаються найстриманішими серед інших секторів щодо оцінок своєї ділової активності, зважаючи на подальше блокування зернового коридору, що негативно позначилося на роботі транспорту, низьку платоспроможність населення та слабкий попит: **ДІ залишився на рівні попереднього місяця – 47.3.**
- Респонденти зберегли негативні очікування щодо обсягу наданих послуг та обсягу нових замовлень на послуги: ДІ – 49.3 і 47.6 відповідно (у липні – 47.8 і 48.9).
- Попри пом'якшення очікувань щодо темпів здорожчання закупівельних цін (ДІ – 25.5, у липні – 22.5), респонденти очікували на прискорення темпів зростання тарифів на власні послуги (ДІ – 57.2, у липні – 55.4).
- Передбачалося незначне збільшення обсягу послуг у процесі виконання: ДІ – 50.3 (у липні – 50.7).
- Посилилися песимістичні очікування щодо загальної чисельності працівників: ДІ – 47.2 (у липні – 48.6).

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у серпні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	28	53	18
Обсяг нових замовлень на продукцію	21	58	21
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	11	71	19
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	6	75	20
Залишки готової продукції	19	63	18
Запаси сировини та матеріалів	24	54	22
Ціни на сировину та матеріали	39	57	4
Ціни на продукцію власного виробництва	21	75	4
Загальна чисельність працівників	8	76	15

Дані опитування підприємств будівництва у серпні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	35	46	19
Обсяг нових замовлень	35	46	19
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	38	46	15
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	58	42	0
Закупівля послуг підрядників	19	69	12
Вартість послуг підрядників*	38	54	8
Доступність підрядників	0	92	8
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	27	69	4
Загальна чисельність працівників	19	62	19

Дані опитування підприємств торгівлі у серпні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	27	53	20
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	28	66	6
Обсяг закупівлі товарів для продажу	31	52	18
Вартість товарів, закуплених для продажу	40	53	7
Запаси / залишки товарів для продажу*	27	55	19
Торговельна маржа	9	74	17
Загальна чисельність працівників	9	82	8

Дані опитування підприємств сфери послуг у серпні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	19	60	21
Обсяг нових замовлень на послуги	19	58	23
Обсяг послуг у процесі виконання	17	68	16
Ціни (тарифи) на власні послуги	19	77	4
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	49	51	0
Загальна чисельність працівників	8	78	14

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:

рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;

вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;

нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.

Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.

- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **ЮДА** – показник, середньозважений за частками секторів економіки у ваговій структурі.

Національний
банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)